

Yhdistystoiminta meitä yhdistää

Nakkilan Yhdistysohjelma

• **nakkila.**

**Paljon
yhdistysten
keskinäistä
yhteistyötä**

**112 rekisteröityä
yhdistystä**

**Nakkilan
kunnan strate-
giassa 3. sektori
on nostettu nä-
kyvästi esiin.**

Sisältö

1. Johdanto.....	4
2. Nakkila toimintaympäristönä.....	5
3. Ohjelman kirjoittamisen vaiheet.....	5
4. Nakkilan yhdistykset	6
5. Toimenpide-ehdotukset	7
6. Ohjelman toteuttaminen ja seuranta.....	8

Teksti: Hanna Ruohola/Satakylät Ry

Kuvat: Nakkilan kunta, Tomi Vastamäki, Maria Salo

1. Johdanto

Tämä on Nakkilan kunnan yhdistysohjelma, jota on valmisteltu yhteistyössä kunnan ja nakkilalaisten yhdistysten kanssa. Ohjelman käytännön laatimisesta on vastannut Satakylät ry.

Uusien hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa 1.1.2023 siirtyy sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen vastuut kunnilta hyvinvointialueille. Vaikka uudistus onkin merkittävä, jää kunnille edelleen runsaasti tärkeitä tehtäviä, jotka kaikki tähtäävät osaltaan kuntalaisen hyvinvoinnin edistämiseen (kuva 1).

Kaikilla Kuntaliiton esiin nostamilla osa-alueilla myös yhdistyksillä ja järjestöillä on roolia, näkyvimmin osaamisen ja kulttuurin edistämisessä (mm. kulttuuri- ja liikuntapalvelut) sekä paikallisen identiteetin ja demokratian edistämisessä (mm. paikallinen yhteisöllisyys). Ilman kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä kuntien on vaikeaa toteuttaa tehtäviään laadukkaasti. Kuntaliitto on myös nostanut kunnan tärkeäksi tehtäväksi kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuuksien edistämisen/ylläpitämisen.

Mitä kunta tekee tulevaisuudessa?

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Vapaa sivistystyö
- Taide- ja kulttuuripalvelut
- Kirjastopalvelut
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut

Kunnan elinvoiman edistäminen

- Paikkakunnan vetovoimaisuus
- Vaikeasti työllistyvien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkittymisen ehkäisy, kaupunginosatyö
- Kotouttaminen
- Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, kehittämishankkeet, yritystontit, alueen markkinointi, avoin data
- Resurssiviisaat toimintatavat

Elinympäristön kehittäminen

- Maapolitiikka
- Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
- Liikenne, joukkoliikenne, Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
- Vesihuolto
- Jätehuolto
- Energiantuotanto ja -jakelu
- Rakennusvalvonta
- Asuntotoimi
- Ympäristönsuojelu ja terveellisen elinympäristön turvaaminen
- Turvallisuudesta ja varautumisesta huolehtiminen

Kuntalaisen hyvinvoinnin edistäminen

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

- Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
- Paikallinen yhteisöllisyys
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Vaalit ja edustuksellinen demokratia
- Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
- Asukkaiden omaehtoinen toiminta

Nakkilan kunnan strategiassa 3. sektori on nostettu näkyvästi esiin. Yhtenä isona kokonaisuutena on järjestöjen ja yhdistysten toimintaedellytysten tukeminen ja kehittäminen. Strategiassa on myös linjattu tavoitteeksi ”Jokaisella harrastus, eniten harrastustoimintaa Suomessa”. Tämän kokonaisuuden keskeiset teemat ovat 1) koordinointi, yhteistyö, osaamisen lisääminen ja tapaamiset, 2) seudun harrastusmahdollisuudet tunnetuksi, 3) tilojen ja infran mahdollistaminen sekä 4) yritysten ja järjestöjen yhteistyö. Kaikista näistä teemoista on yhdistysohjelmaa tehdessä keskusteltu ja on edelleenkin tunnistettu tärkeiksi teemoiksi. Myös muissa kuntastrategian kokonaisuuksissa on osioita, jotka koskettavat joko suoraan tai välillisesti yhdistyksiä ja järjestöjä.

Tämän ohjelman laatimisen tarkoituksena on aloittaa Nakkilassa avoin vuoropuhelu kunnan ja yhdistysten kesken. Vaikka vuoropuhelua on jo ollut olemassakin, on toiminnalle hyvä laatia jonkinlaisia toimintaperiaatteita ja yhdessä hyväksytyjä suuntaviivoja. Samalla tullaan jalkauttaneeksi kuntastrategiaa käytäntöön.

Yhdistysohjelmaan kootaan tietoa yhdistysten sekä kunnan ja yhdistysten yhteistyön nykytilasta. Yhtenä tärkeimpänä tavoitteena on kirjata yhdistysohjelmaan sellaiset asiat, joita kunnan ja yhdistysten yhteistyöllä halutaan edistää kunnassa. Tavoitteiden toteutumiseksi ohjelmaan kirjataan myös käytännön toimenpiteitä.

**KOORDINOINTI, YHTEISTYÖ,
OSAAMISEN LISÄÄMINEN JA TAPAAMISET**

**SEUDUN HARRASTUS-
MAHDOLLISUUDET TUNNETUKSI**

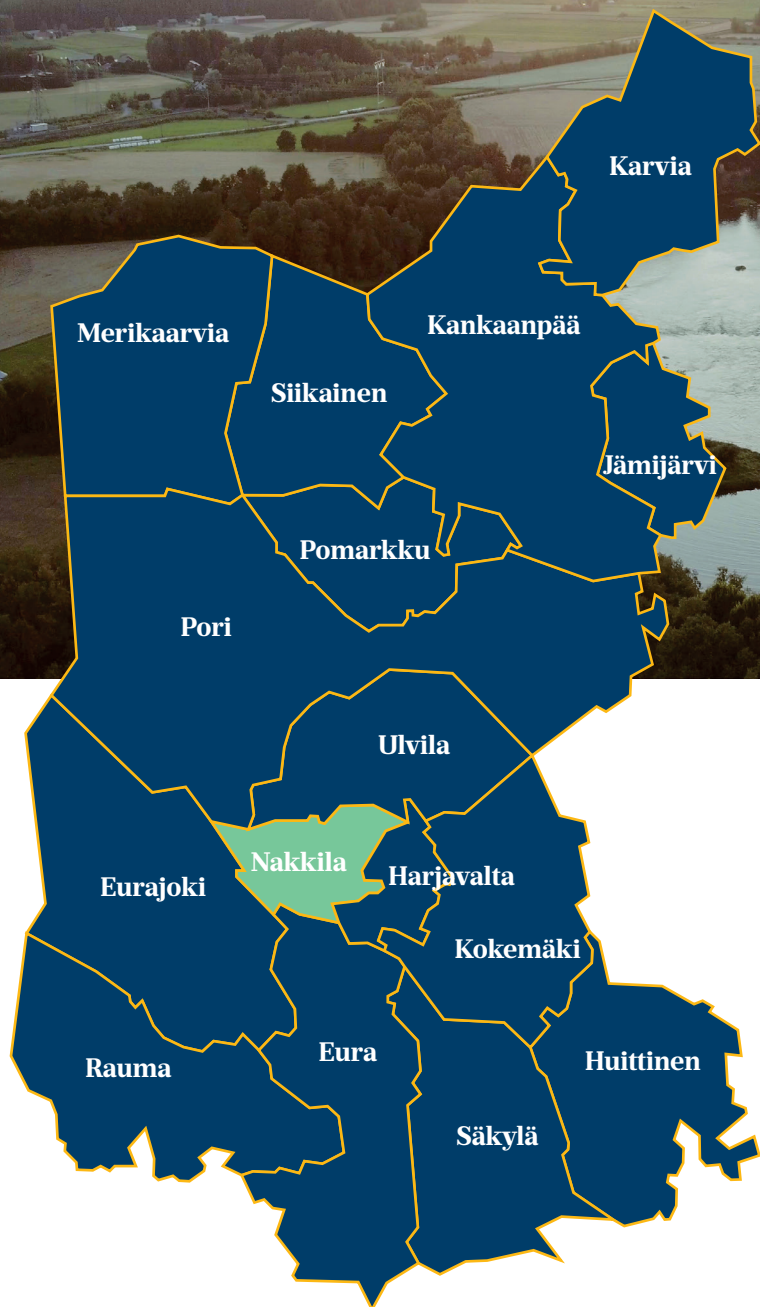

TILOJEN JA INFRAN MAHDOLLISTAMINEN

YRITYSTEN JA JÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖ

2. Nakkila toimintaympäristönä

Nakkila on Satakunnassa sijaitseva kunta. Se sijaitsee Kokemäenjoen varrella, noin 20 kilometrin päässä Porista. Nakkilassa asuu noin 5 168 asukasta. Nakkilan naapurikunnat ovat Eura, Eurajoki, Harjavalta, Pori ja Ulvila.

Nakkilan nähtävyyksiin kuuluvat muun muassa vuonna 1937 valmistunut Suomen ensimmäinen funktionalistinen kirkko sekä Suomen vanhin löydetty pysyvä asuinsija Rieskaronmäellä. Nakkilan kosket on myös varsin suosittu ympärivuotinen kalastauskohde, joka tuo vuosittain tuhansia kalastajia Nakkilaan. Tämän lisäksi Nakkila on tunnettu myös nahkiaispitäjänä. Nakkilan kirkonkylään viitataan joskus puhekielessä sanonnalla ”siin Nakkila kirko vaiheil”.

3. Ohjelman kirjoittamisen vaiheet

Ohjelman teosta sovittiin kunnan kanssa keväällä 2021. Jo neuvotteluvaiheessa sovittiin, että ohjelman teko aloitettaisi syksyllä 2021.

Ensimmäisenä laadittiin yhdistyskysely. Kysely valmisteltiin yhdessä kunnan hyvinvointikoordinaattorin kanssa ja sitä käsiteltiin kunnan koolle kutsumassa seuraparlamentissa. Kysely esiteltiin yhdistystoimijoille yhdistysillassa 23.9.2021. Yhdistysiltaan kutsuttiin sähköpostitse sekä kunnan sosiaalisen median ja kotisivujen kautta ja siihen osallistui yhteensä 29 yhdistysten edustajaa. Varsinaisesti yhdistyskysely avattiin vastattavaksi 3.10.2021. Itse kysely tehtiin sähköiselle alustalle ja siihen oli mahdollista vastata vain sähköisesti. Kysely oli auki kuukauden ajan aina marraskuun alkupäiviin saakka ja siihen saatiin yhteensä 19 vastausta eri yhdistyksiltä.

Tammikuussa 2022 käytiin kunnan hyvinvointikoordinaattorin kanssa läpi kyselyyn saatuja vastauksia sekä sovittiin seuraavasta yhdistysillasta ja siellä tehtävien työpajojen aiheista. Alun perin seuraava yhdistysilta sovittiin pidettäväksi 10.2.2022, mutta uudelleen pahentuneen pandemiatilanteen vuoksi ilta siirrettiin pidettäväksi 1.3.2022. Tähän toiseen yhdistysiltaan osallistui yhteensä 27 yhdistysten edustajaa.

Toisen yhdistysillan työpajat antoivat runsaasti materiaalia valmistella ohjelmaan tulevia toimenpide-ehdotuksia. Työpajojen materiaalien perusteella kootut ehdotukset käsiteltiin sekä yhdessä kunnan hyvinvointikoordinaattorin kanssa että kunnan seuraparlamentissa.

Valmiit toimenpide-ehdotukset laitettiin vielä kommenteille sekä yhdistystoimijoille, että kuntapäätäjille syyskuussa 2022. Kommentteja pyydettiin sähköisellä kyselylomakkeella ja kommentteja saatiinkin 19 kappaletta. Kommenttien perusteella jokaisesta kategoriasta pystyttiin nostamaan esiin vastaajien mielestä tärkein toimenpide ja toisaalta myös ne toimenpiteet, joita ei koettu niinkään tärkeiksi edistää.

4. Nakkilan yhdistykset

Nakkilassa on Patentti- ja rekisterihallituksen mukaan 112 rekisteröityä yhdistystä (tilanne 20.6.2022). Teimme nakkilalaisille yhdistyksille sähköisen kyselyn, johon vastasi 18 yhdistystä sekä seurakunnan edustaja. Vastausprosentiksi jäi noin 16, mikä on hieman toivottua matalampi. Toisaalta vastaajien joukossa oli lähes kaikki kunnassa toimivat merkittävät yhdistykset.

Vastanneissa yhdistyksissä oli eniten kulttuuri-toimintaa, liikunta- ja urheilutoimintaa sekä nuorisotoimintaa harjoittavia yhdistyksiä. Yhdistykset saivat itse vastatessaan valita kaikki toimialat, joilla yhdistys toimii. Toiseksi eniten yhdistykset ilmoittivat harjoittavansa kasvatus- ja koulutustoimintaa, ympäristö- ja luontotoimintaa sekä kylä-, asukas- ja kotiseututoimintaa.

Jäsenmäärät yhdistyksissä vaihtelevat suuresti kymmenestä viiteensataan jäseneseen. Aktiivisten osallistujien määrä vaihtelee lähes yhtä suuresti. Toisaalta talkoolaisten määrä on huomattavasti tasaisempi vaihdellen kymmenestä kuuteenkymmeneenviiteen talkoolaiseen.

Nakkilalaiset yhdistykset tiedottavat toiminnastaan hyvin nykyaikaisesti, eniten Facebookilla ja toiseksi eniten muun sosiaalisen median kanavan kautta. Noin puolella yhdistyksistä on käytössä omat kotisivut. Toisaalta kunnan kotisivujen kautta ilmoitti tiedottavansa vain kaksi yhdistystä, vaikka kunta tarjoaakin maksuttoman tapahtumakalenterin.

80 % vastaajista kertoo tekevänsä jo paljon yhdistysten keskinäistä yhteistyötä. Lisää yhteistyötä kaivataan eniten tapahtumien järjestämisessä sekä tiedottamisessa. Myös vapaaehtoisten "lainaamista" toivottiin, samoin kuin yhteisiä virkistyspäiviä vapaaehtoisille.

Kunnan kanssa toivottiin jatkossa enemmän vuorovaikutteisuutta esimerkiksi yhteisten tapaamisten muodossa sekä yhteistä tiedottamista. Muutama yhdistys vastasi myös, että kunnan kanssa pitäisi neuvotella tarkoituksenmukaisista tiloista. Jokainen vastannut yhdistys oli valmis tekemään yhteistyötä koulujen kanssa tarjoamalla kouluille asiantuntemustaan ja järjestämällä esimerkiksi tutustumispäiviä. Kunnan päätöksenteossa yhdistykset kokivat äänensä kuuluvan pääosin hyvin. Varsinaisia palvelusopimuksia ei yhdistyksillä kunnan kanssa ollut, mutta valmiutta sellaisiin oli.

5. Huolenaiheet

Kyselyssä kysyttiin myös yhdistystoimijoiden huolia tulevaisuuden Nakkilassa. Huolet ovat hyvin samankaltaisia kuin muissakin satakuntalaisissa kunnissa, väestön väheneminen ja ikääntyminen olivat huolenaiheista kärjessä (kuva 2.).

Vaikka huolia ja uhkia nähtiinkin, nähtiin yhdistyksillä olevan myös roolia ongelmien ratkaisijoina. Mm. seuraavilla tavoilla yhdistykset kokevat voivansa auttaa huolten taklaamisessa: järjestämällä tilaisuuksia, järjestämällä kerho- ja liikuntatoimintaa ikäihmisille, tarjoamalla monipuolisia liikuntamahdollisuuksia kaikille, tukemalla kotona asumista, tarjoamalla harrastusmahdollisuuksia ja tukemalla koulun toimintaa.

HARRASTAJIEN IKÄÄNTYMINEN
KYLÄKOULUJEN SULKEMINEN
KUNTALIITOS HUUMEET
IKÄÄNTYMINEN
KULTTUURITOIMINTOJEN VÄHENEMINEN
YKSINÄISYYS
PALVELUIDEN TOIMIMATTOMUUS
KUNTATALOUS
LIIKENTEEN VAARAT
VÄESTÖN VÄHENEMINEN
ASUMISEN TURVALLISUUS
TERVEYDENHUOLTO
ERiarvoistuminen
LIIKKUMATTOMIEN LISÄÄNTYMINEN
VAPAAEHTOISTEN VÄHENEMINEN
PALVELUIDEN VÄHENEMINEN
KUNNAN IDENTITEETIN HEIKKENEMINEN
NAKKILAN JAKAUTUMINEN
HARRASTUSMAKSUT
SYRJÄYTYMINEN

Kuva 2. Yhdistysten huolenaiheet tulevaisuuden Nakkilassa.

6. Toimenpide-ehdotukset

Jokaiseen kategoriaan löytyi kommentointikierroksen perusteella tärkeimmiksi koetut toimenpiteet

(**korostettuna**) sekä vähiten tärkeiksi koetut toimenpiteet (*kursivoituina*).

SEURATUET JA KUNNAN TARJOAMAT TILAT

- Uudistetaan seuratuksien käytäntöjä
 - mietitään sekä kohde- että yleisavustuksia
 - liitetään päätöksiin perustelut
 - käytetään osa tuesta yhteisiin toimenpiteisiin, kuten koulutuksiin
- Uudistetaan tilajakojen käytäntöjä
 - yhtenäistetään maksuja
 - sovitaan halutuimpien vuorojen jaoista avoimesti

VIESTINTÄ

- Yhdistykset ottavat kunnan tapahtumakalenterin aktiivisesti käyttöön
- Perustetaan yhdistysten yhteinen WhatsApp -ryhmä
- Lisätään kunnan ja yhdistysten yhteistä some-viestintää harrastusmahdollisuuksista ja tapahtumista. Sovitaan someviestinnälle yhteiset säännöt.
- Kootaan yhteinen harrastustarjotin
- Tuodaan kuntamarkkinointiin mukaan yhdistystoiminta yhtenä näkökulmana. Kohderyhmänä myös naapurikuntien asukkaat sekä potentiaaliset paluumuuttajat.

TOIMINTA

- Järjestetään yhteisiä koulutuksia (mm. hygieniapassi, EA, yhdistystoiminta...)
 - voidaan hyödyntää kunnan yhdistysavustuksia
- Mietitään uusia tapoja saada mukaan uusia toimijoita
 - yhdistysmarkkinat/yhdistykset mukaan markkinoille
 - lasten lajikokeiluryhmät ja ohjaajavaihto
 - koulukiertueet/yhdistysten vetämät oppitunnit ja toimintapäivät
 - käytettyjen harrastusvälineiden kirppispäivä
 - eläköityvien erityishuomiointi
- Edistetään kunnan ja yhdistysten välisiä palvelusopimuksia

YHTEISTYÖ JA RESURSSIEN JAKAMINEN

- Järjestetään yhdistysten ja kunnan yhteistyöllä isompia tapahtumia (markkinat, festivaalit, kesätapahtumat...)
- Perustetaan yhdistysten yhteinen resurssipankki (talkoopankki)
 - kerätään tietoa osajista
 - kerätään tietoa yhdistysten vahvuuksista/erikoistumisesta
 - kerätään tietoa käytettävissä olevista tiloista
 - kerätään tietoa käytettävissä olevasta kalustosta (teltat, astiat, kalusteet...)
- Hyödynnetään perustettua WhatsApp -ryhmää myös kaluston, tilojen ja osaamisen jakamisessa

7. Ohjelman toteuttaminen ja seuranta

Yhdistysohjelman hyväksyy Nakkilan kunnanhallitus. Lisäksi se viedään kunnanvaltuustolle tiedoksi. Yhdistysohjelma on osa Nakkilan kuntastrategian toteuttamista. Yhdistysohjelman toteutumisesta seuran

rataan Nakkilan kunnan ja yhdistysten yhteisissä kokoontumisissa ja seuraparlamentissa. Tarvittaessa yhdistysohjelmaan tehdään muutoksia ja täydennyksiä.

•nakkila.

www.nakkila.fi/vapaa-aika-ja-hyvinvointi/yhdistykset-ja-seurat/